Հատը 3 եւ կէս դրուշ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ

Սուրիա եւ Լիբ. 60 դր. ... տարեկան

Վեցամսեայ 35 » »

Արտասահմ. տարեկ. 4 տոլար

Վեցամսեայ 2.50 »

Իրաք եւ Պարսկ. 1 անգլ. ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՇԱԲԱԹ

7 ՄԱՅԻՍ 1927

Հասցէ՝ «AZTAG»

Journal Armenien

B. P. 587

Beyrouth—Liban

Ա. Տարի — Կը հրատարակուի Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը — Թիւ 18

Խմբագրական

ԿԱՐԳԸ ԷՋՄԻԱԾԻՆ ՀԱՍԱՒ

Վրդովեցուցիչ լուրեր իրար ետեւէ կը հասնին Հայաստանէն աշխարհէն՝ հաղորդած էին նոր բռնատիրութիւններու մասին. զոհերը այս անգամ հայ եկեղեցւոյ բարձրագոյն պաշտօնեաներն են։ Հին բռնատիրականներէն մաս մը զրկած են հեռաւոր Ռուսաստանի խորքերը՝ իրենց կեանքը [illegible]։ Ու ահա վերջին Թղթակցութիւնը, որ կը հրատարակենք մեր թերթի ներկայ համարով, կուգայ լրացնել պատկերը՝ երկրի մէջ տիրող ահ ու սարսափին։

Համայնավար տապարը, այս անգամ կ'իջնէ հայ եկեղեցւոյ հիմին՝ դարաւոր Էջմիածնի, որ հազար հինգ հարիւր տարիներէ իվեր պահած է իր գոյութիւնը։ Կը տարուածր անակնկալ մը չէ անոնց համար՝ որոնք հետեւած են համայնավարներու խելքին ու գործին։ Դեռ անցեալ տարուընէ, երբ հրատարակուեցաւ հայ եկեղեցւոյ մասին տխրահռչակ օրէնքը, արտասահմանի հայ մամուլին ողջմիտ մասը տուաւ պէտք եղած մեկնութիւնները։ Բայց որքան տեղեակ մեր երկրի մարդասպաններուն հոգեբանութեան, այնուամենայնիւ, ուղղակի Էջմիածնի տրուած այս հարուածը, հեռու էր կանխատեսուելէ՝ որ կը գլէ կանցնի անպատկառութեան բոլոր սահմանները։ Թաթար խաներն ու զանազան հեթանոս բռնակալները չէին ցուցահանած այսքան անգութ վերաբերմունք։

Կրկնենք անգամ մըն ալ, որ երբ կը զբաղինք այս խնդրով, մեզ մղիչ կը հանդիսանայ այն, որ զոհը՝ հայոց եկեղեցին և հոգեւորականութիւնը հալածանքի են ենթարկուած։ Իսկ ամէն բռնութիւն ազատասէր տարրերու մօտ կ'առաջացնէ զայրոյթ։ Նոյնքան կարեւոր է նաեւ այն պարագան, որ Հայաստանեայց եկեղեցին ունի ազգային որոշ կշիռ։ Այսպէս ցոյց կուտայ դարերու պատմութիւնը։

Խօսք պիտի ըլլա՞յ այս դէպքէն վերջ ալ՝ «լուսարենորոգուածներու» մասին։ Կը կարծենք որ անգամ մը Հայաստանի երկրպագուները, պիտի գաղափար [illegible] այս եղելութիւնն ալ. հոյրերուն անգամ պարզ պիտի ըլլայ այլեւս, որ Մելեաններն ու Բենիկները՝ ծանօթ իրենց անբարոյական անցեալով, Չեկայի հասարակ գործակալներ են։ «Ազատ Եկեղեցի»ի հերձուածողները, չոյս տուրքներու իրենց գործունէութեան ընթացքին, մէկ հատիկ մաքուր անցեալի տէր հայ եկեղեցական չկրցին շահիլ իրենց կողմ։ Էջմիածինն ու Հայաստանի հոգեւորականութիւնը, հակառակ եղած ճնշումներուն՝ մնացին պաշտպան իրենց յանձնուած աւանդին։

Պօլշեւիկեան Չեկայի պահանջածին՝ յանձնելու Էջմիածինը, միաբանական ժողովը միաձայնութեամբ կ'որոշէ՝ «ոչ մէկ չենք յանձնել կառավարութեան»։ Հայ ժողովուրդի արժանի զաւակներուն այս խիզախութիւնը, սակայն դիտէ «փշրձատրելու» Չեկան։ Անոնք կը յանձնեն Էջմիածինը, միաբաններէն մաս մը կը բանտարկեն, իսկ մաս մը կ'արտաքսեն վանքէն, և կը կնքեն տաճարը։ Եւ երբ ամենայն հայոց վշտահար կաթողիկոսը կ'ուզէ ինքն ալ իր միաբաններուն հետ հեռանալ, Չեկայի արիւնարբու գործակալները բռնութեամբ կ'արգիլեն անոր մեկնումը։

Տեղն է յիշել տալ, որ Հայաստանի անկախ կառավարութեան օրով, կաթողիկոսին տրամադրուելիք ինքնաշարժի մէկ հասարակ և սուտ խնդիր պատրուակ բռնելով, արտասահմանի հայ պահպանողական մամուլը, ահագին աղմուկ բարձրացուց։ Մի՞թէ հիմա ամէն կարգի պաշտպանները, որոնք իրենց մենաշնորհ ըրած էին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ պաշտպանութիւնը. Բաղդատութեան եզր կը գտնե՞ն հինին և նորին միջեւ։ Եթէ կուսակցական ատելութիւնն էր, որ ամէն գնով ճերմակին սեւ ըսել կուտար այս մարդոց, այսպէս դէպքերը հասած են այնպիսի կէտի մը՝ որ ոճիր պիտի համարուի այս ընթացքը։

Ժամանակն է, որ արտասահմանի հայութիւնը ինքնակամ և միահամուռ, իր բողոքի ձայնը բարձրացնէ՝ բռնութեան զոհերուն ի նպաստ։ Պէտք չէ մոռնալ, որ ամէն բանէ վեր պատմութեան դատաստանը կայ՝ անաչառ և անողոք։

Զայրոյթն ու բողոքը, կ'ունենան բռնակալներու հետ, որոնք համակրութեան դիմաց միշտ կ'ըլլան [illegible] անգութ։ Հայաստանի մէջ ցցուած ռուսական հազարաւոր սուինները, պատճառ են ժամանակաւոր համակրութեան՝ երկրին մէջ, ուր ժողովուրդը սրտին դառն կսկիծով ականատես կ'ըլլայ կատարուած դէպքերուն։ Իսկ անոր խիզախ զաւակները՝ Էջմիածնի հայրապետէն և միաբաններէն մինչեւ աքսորուած բանտարկեալները՝ արհամարհանք և բողոք ցուցահանած են բռնութեան հանդէպ։

Ոչ մէկ դարու մէջ, բռնակալները չեն եղած յաւերժական։ Որքան խիստ ըլլան վարիչները, այնքան զօրեղ կ'ըլլան ժողովրդական տարրերը, այնքան աւելի անձնազոհ կ'ըլլան ժողովուրդի զաւակները։ Մէջտեղն է փաստը։

Էջմիածինը չի յանձներ բռնակալները. իսկ աքսորականները, հակառակ Չեկայի սպառնալիքներուն, բանտէն մինչեւ կայարան «Մեր հայրենիք» երգելով կ'անցնին։

Իսկ ժողովո՞ւրդը։

Ժողովուրդը, առայժմ արցունքոտ աչքերով, բռունցքները սեղմած, լուռ կը հետեւի իր անձնազոհ զաւակներուն։

ՊԱԼՔԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԹԻՒՐՔԻԱ

Ամպոտ է դարձեալ Պալքանեան հորիզոնը և աւելի սաստկացած՝ պատերազմի հաւանականութիւնները։ Թիրանայի դաշնագիրը, որու տրամադրութեանց համաձայն Իտալիա ազատ մուտք պիտի ունենայ Պալքաններու մէջ և պիտի կրնայ զինուորական համախմբումներ ընել Ալպանիոյ մէջ, իրարանցում առաջ բերաւ պալքաններու մէջ և երկու ամիսէ աւելի է որ խառնակութեան վերածեց այդ երկրամասը։

Իտալիոյ այս նոր քաղաքականութիւնը, սարսեց պալքաններու մէջ պատերազմէն վերջ բարոյական տիկտատորութիւն հաստատել ուզող Սերպիոյ ողնայարը և ան առաջինը եղաւ պալքաններու մէջ, որ մտահոգուեցաւ այդ նոր կացութեամբ և աշխատեցաւ արգիլել Իտալիան՝ միջամտելու պալքանեան տէրութեանց գործերուն։ Սերպիայէն վերջ Թիւրքիան է որ, մանաւանդ այս վերջին օրերս, չափազանց մտահոգուած կերեւի Իտալիոյ այս նոր քաղաքականութեամբ և մէկ աջ ու մէկ ձախ կը նետուի պատուար կանգնելու համար այդ նոր արշաւին առջեւ։

Ամբողջ մամուլը այսօր երկար սիւնակներ կը նուիրէ Իտալասերպ կնճռին, ամբողջ դիւանագէտներ իրենց միակ ուշադրութիւնը լարած կը հետեւին պալքանեան դէպքերուն, որոնք այնքան յղի կերեւին, որ անկարելի պիտի դարձնեն խաղաղութիւնը պալքաններու մէջ։ Կարծես անխուսափելի դարձած է պատերազմը քաղաքական ներկայ տիրող պայմաններու տակ։

Ի զուր անցան սերպ կառավարութեան բողոքներն ու դիմումները, ապարդիւն մնացին մեծ տէրութիւններու իրենց հովանաւորեալներուն ըրած թելադրութիւնները՝ իրար մէջ լուծելու և հարթելու համար եղած տարաձայնութիւնները և անհետեւանք մնացին ազգերու դաշնակցութեան միջամտութիւնը խնդրելու փորձերը։ Իտալական պաշտօնական զեկոյց մը պաղ ջուր թափեց այդ բոլոր յոյսերուն վրայ։ Իտալիոյ դիկտատորը՝ Փաշիստ Մուսոլինին, հաղորդագրով մը յայտարարեց, որ Թիրանայի դաշնագրին շուրջ ոչ մէկ միջամտութիւն կրնայ ընդունուիլ, եւ եթէ տէրութիւնները փորձեն միջամտել, Իտալիան անմիջապէս պիտի հեռանայ ազգերու դաշնակցութենէն:

Իտալական թերթերը շարունակաբար զգայացունց լուրեր հաղորդեցին սերպական պատրաստութեանց մասին, կարենալ իրագործելու համար Ալպանիոյ մէջ զինուորական համախմբումներ ընելու իրենց ծրագիրը. և այսօր կըսուի թէ Իտալիան արդէն 30000 է աւելի զօրք համախմբած է Ալպանիա։ Իտալական թերթերը սպառնացայտ հրատարակութիւններ կ'ընեն անդադար. «Սերպիան արդէն իր ազգագրական սահմաններէն յորդելու աստիճան մեծցած է, աւելի հեռուն երթալ կը նկրտի, հանդիպելէ զօրեղ դիմադրութեան և նոր պատերազմ մը շղթայազերծելը» կըսեն իտալական թերթերը։ Իտալիա ոչ մէկ սպառնալիք ու ոչ մէկ աշխատանք խնայեց անցած քանի մը ամսուան ընթացքին՝ Սերպիան ծունկի բերելու համար. ան մերթ փորձեց Հունգարիան իրեն կապել, մերթ գաղտնի տեսակցութիւններ ունեցաւ Յունաստանի և Պուլղարիոյ կառավարութեանց հետ և մերթ Ռումանիոյ հետ դաշնագիր ստորագրելու փորձեր ըրաւ։

Այս սպառնալիքներու երբ հետեւանք հրաժարեցաւ Սերպ Թոլլ դաշն-լինը և տեղի տուաւ աւելի կորովի կառավարութեան մը։ Սերպիան բոլորովին փոխեց իր լեզուն և սերպ թերթերը, որոնք միշտ անուշութեամբ վարուելու և խնդիրները իրենց մէջ լուծելու կողմնակից էին, սկսան պոռալ. ՄԵՆՔ ոչ մէկ բանէ կը վախնանք։

Շատ ուշագրաւ է և խորհրդաւոր այս յանկարծական փոփոխութիւնը։ Սերպիան յուսահատած համաձայնութեան եզր գտնելու յոյսէն, ալ ընդգրկած կերեւի ակն ընդական սկզբունքը։ Բայց հետաքրքրական է գիտնալ թէ ո՞վ է Սերպիոյ ուժ տուողը։

Կասկած չկայ որ Սերպիան հովանաւորող տէրութիւններ կան. չէ՞ որ Ռուսը անոր կնքահայրն է, ուրեմն գործի վրայ է ան՝ ամրացնելու համար իր հովանաւորեալին կռնակը և ամէն ժամանակութիւն չխնայելու անոր՝ պայքարելու համար ընդդէմ իմպերիալիստ տէրութիւններու, որոնց ձգտումն է շղթայել զինք։

Շատ ուշագրաւ և խորհրդաւոր մտայնութիւններ կը մատնեն Պոլսոյ թերթերը։ Թիւրք և Սերպ բանակցութիւններու գրոյցներ կը շրջին։ Սերպ ականաւոր և բարձրաստիճան զինուորականներ այցելած են Էնկիւրին և մասնաւոր տեսակցութիւններ ունեցած կառավարութեան հետ։ Ահա թէ ինչ կը գրէ Քորրիէր Տիլյա թերթը.— Ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, այս օրերս՝ երեք Եուկօսլաւ զօրավարներ Էնկիւրի մեկնելու վրայ են, թէեւ պաշտօնապէս կըսուի թէ, Թիւրքիոյ կողմէ գնուելիք պատերազմական կազմածներուն խնդիրը կարգադրելու համար կերթան, բայց իրականին մէջ Եուկօսլաւ կառավարութիւնը ներկայացնող զօրավար մը և թագաւորին անձնական զօրագունդին հրամանատարը բաւական ատենէ իվեր Թիւրքիոյ և Սերպիոյ միջեւ գաղտնաբար շարունակուող բանակցութիւնները տեական արդիւնքի մը յանգեցնել պիտի աշխատին։ Իսկ Թիւրք Ճիւմհուրիէթ թերթը կը գրէ.— Շատ մեծ սխալ է չգիտնալ թէ, Թիւրքիա իր աշխարհագրական կացութեամբ և աշխարհի քաղաքականութեան մէջ ունեցած կարեւոր դերով, շատ ազդեցիկ գործօն մըն է պալքանեան գործերու մէջ։

Ի՞նչ պատահեցաւ, մինչեւ հիմա պալքանեան դէպքերու հանդէպ անտարբեր գտնուող Թիւրքիան այսօր փոխած է իր քաղաքականութիւնը, նմանապէս պալքանեան իրադարձութեանց և բանակցութեանց ընթացքին կարեւորութիւն չի տուող Թիւրքիոյ այսօր մեծ տէրութիւնները արժէք տալ սկսած են։ Անգլիական և Իտալական դեսպանները Էնկիւրի մեկնած են և խորհրդակցութիւններ կը կատարեն Թիւրք կառավարութեան հետ, և ինչպէս որ Էնկիւրիէն Վագըթ ի ուղղուած հեռագիրը կը յայտնէ, այդ խորհրդակցութիւնները կապ ունին Թիւրքիոյ մասնակցութեամբ պալքանեան զինակցութիւն մը ստեղծելու շուրջ։

Շատ դժուար չէ դէպքերու դասաւորումէն եզրակացնել թէ՝ մեծերու միակ նպատակն է Թիւրքիան անջատել Ռուսիայէն և բոլորովին կղզիացնել համայնավար Ռուսիան։ Միւս կողմէ ալ Ռուսիան ամէն ջանք ի գործ կը դնէ Թիւրքիան չի բաժնելու համար իրմէ։

Այժմ Թիւրքիոյ կը մնայ ճշդել իր դիրքը, կամ Ռուսին հետ, կամ Ռուսին դէմ։

ԴԻՏՈՂ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

(Սեփ. Թղթակցութիւն)

Հոս ալ տօնուեցաւ մեր Մեծ Մեռելներու, Ապրիլ 24 ի համազգային սգատօնի տասներկուամեակը, անցեալ կիրակի, տեղւոյս Երուսաղեմացի հայոց բարեսիրական Միութեան սեփական սրահին մէջ։ Սգահանդէսին նախագահութիւնը ստանձներ էր Հայ Կրթ. «Սիոն» Միութիւնը։ Կը նախագահէր Տ. Եղիշէ Ս. Չիլինկիրեան։ Երկսեռ հասարակութիւնը կանուխէն արդէն եկած էր լսելու, օրուան խօսքը, մեր Նահատակաց պատգամը, որ իրենց անթաղ և անշիրիմ գերեզմաններէն մեզ կը հասնի այսօր, որպէս ժառանգ վերապրող հայութեան։

Օրուան իմաստը խորհրդանշող բաւական գեղեցիկ սգապեմ մը պատրաստուած էր՝ բեմին վրայ։ Ի յարգանս օրուան տօնին, ծաղկեպսակներ ղրկած էին, Հայ Կրթ. «Սիոն» Միութիւնը, «Սիոն» Միութեան մանկապարտէզը և Հ. Յ. Դ. Պաղեստինի Ենթակոմիտէն։

Սգահանդէսը սկսաւ երեկոյեան ժամը 9 ին։ Հանդէսին նպատակը բացատրող բացման կարճ խօսքէ և յոտնկայս նահատակաց յիշատակը յարգուելէ վերջ, երգչախումբին կողմէ «Բամ փորոտան»ը երգուեցաւ, որ կրկին յոտնկայս ունկնդրուեցաւ։ Սգահանդէսին ամբողջ տեւողութեան ընթացքին եղան օրուան պատշաճ երգեր, մեներգներ, նուագ և արտասանութիւններ։ Բանախօսելու հրաւիրուած էր Վեր. Հ. Խանդամուր, որ ատենէ մ'իվեր քաղաքս կը գտնուի։

Մօտաւորապէս երեք քառորդ ժամ տեւող իր բանախօսութեամբ, Վեր. Խանդամուր ոգեկոչեց մեռնող մեր անշիրիմ և անթաղ Մեծ Նահատակները, յարգանքի խօսքեր արտասանեց անոնց մինչեւ իրենց տնագործութ մանր տարած աշխատանքներուն, և պսակեց ներկաներուն թէ, պատրաստ ենք արդեօք անոնց մեզ աւանդած կտակն ու ուխտը մինչեւ վերջը, առանց սայթաքումի և անկումներու, տանելու և իրագործել ջանալու։ «Անոնց ուխտը, ըսաւ բանախօսը, տիտ էր, բարձր էր, վեհ էր, աստուածային էր։ Անոնք ինկան վայրագ թուրքերուն եաթաղանին առջեւ, այն յոյսով և հաւատքով, թէ իրենց վրէժը պիտի լուծուէր իրենց յաջորդներուն կողմէ: Այո՛, վրէժը, բայց ո՛չ թէ մեր հասկցած մանր վրէժը։ Մենք վրէժնիս պիտի լուծենք ո՛չ թէ սուրով կամ դանակով, այլ մեր մշակոյթով, մեր կրթութեամբ, մեր աշխատասիրութեամբ և, վերջապէս, մեր ազատատենչ մաքառումներով։ Աշխարհի վրայ կարելի է, ըսաւ Վեր. Խանդամուր, վրէժ լուծել նաեւ մշակոյթի զարգացումով և աշխատասիրութեամբ. վերաշինելով, ինչպէս որ մեր ծոյլ, մեղկ և արիւնարբու ոսոխը, կատրուի ինքն իր մէջ զայրանալ և թշնամական ակռաներ կրճտել։ Բայց, լո՛ւր...» Հրաւիրելով ներկաները որ ապրին մեր շուրջ մէկ միլիոն նահատակաց մաքուր, անշահախնդիր, նուիրուող և ազատասէր ոգիով և յիշատակներովը, Վեր. Խանդամուր վերջացուց իր խօսքը։

«Մեր Հայրենիք» ազգ. երգէն վերջ, որ խմբերգին կողմէ երգուեցաւ, Նախագահ Ս. Չ. փակման խօսք մը խօսեցաւ: Ան թելադրեց ներկաներուն ըլլալ աւելի քան հաստատ, անցեալի դառն դասերն ու փորձութիւնները միշտ վերյիշել և խարա-

...տին մէջ [illegible], [illegible] և երկնքի տակ նահատակուող մեր քը-սան և մէկ հաւատացեալ ոսկորները, երկար տաժանքներ և արհամարհանքներ կրելէ վերջ փոխադրուած էին տեղւոյս ազգ. գե-րեզմանատունը և ամփոփուած «Անծանօթ Զինուորի» հողակոյտին մէջ։ Ինչպէս որ ծանօթ է, [illegible] [illegible]ներուն փոխադրութիւնը կատարուած էր Գահիրէի Ռամկ. Ազատական կու-սակցութիւնը, Երուսաղէմի Պատրի-արքութեան անմիջական հսկողու-թեան տակ, և միանգամայն սատար-ուած էր հողակոյտին վրայ կառուց-ուելիք յուշարձանին ծախքը։

Յուշարձանին կառուցումը շա-տոնց աւարտած ըլլալով, անցեալ օր, Զատկուայ Մեռելոցին օրը, առա-ւօտեան ժամը 1 ին, պաշտօնական բացման հանդէսը տեղի ունեցաւ գե-րեզմանատան մէջ, ներկայութեամբ երկսեռ խառն բազմութեան մը։ Մի-ջանկեալ ըսեմ թէ, նախապէս որոշ-ուած էր, ցուցման պաշտօնական հան-դէսին առթիւ փրանս. և անգլ. բար-ձրաստիճան անձնաւորութիւններ ալ հրաւիրել, որոնց դրօշի տակ կռուեցան և ինկան նահատակները. բայց ցարդ անծա-նօթ պատճառներով ո՛չ մէկը հրա-ւիրուած էր որոնցմէ, երկուշաբթի[illegible] ար բողոքեցին։

Յուշարձանը զարդարուած էր հայկական, անգլիական և ֆրանսա-կան դրօշներով։ Ի յիշատակ նահա-տակ կամաւորաց, մանաւանդ ծաղկե-պսակներ դրկած էին Երուսաղէմի Լեգէոնականներ. Հ. Յ. Դ. Պաղես-տինի Ենթակոմիտէն, Հայ Որբ. «Արօտ» Միութիւնը, «Արօտ» ազգ. ման-կապարտէզը և մանկ. գաւառացի սաները։ Յուշարձանին բացման հան-դէսին պաշտօնապէս հանդէսին անձ-նաւորութիւնները դրկուած կամ հեռագրաւ նշանակուած էին, որպէս պատգամաւոր— ներկայացուցիչներ։ Հ. Յ. Դ. Պաղեստինի Ենթակոմիտէի կողմէ Տ. Ստեփան Եսայեան, Ռամկ. Ազատական կուսակցութեան կողմէ Տ. Կարապետ Նուրեան, Ս. Դ. Հնչ-ակեան կուսակցութեան կողմէ Ա. [illegible] վրդ. Սարգիսեան, Հ. Բ. Ը. Մի-ութեան կողմէ Վեր. Հ. Խանդա-մուր, հայ Լէգէոնական ընդհ. Միու-թեան Կեդր. Վարչութեան կողմէ Տ. Յակոբ Արեւեան, Պաղեստինի Լէգէ-ոնականներու կողմէ Յակոբ վրդ. Թաշճեան իսկ Գահիրէի Առաջնոր-դարանի և հայ համայնքի կողմէ Տ. Գրիգոր Մրխալեան։

Ս. Փրկչի մատրան մէջ հոգե-հանգստեան արարողութենէն վերջ, թափօրը ուղղուեցաւ գերեզմանա-տուն, ուր պիտի կատարուէր պաշ-տօնական բացման հանդէսը։ Կը նա-խագահէր Տ. Բաբգէն Ս. Կիւլէսէր-եան, իր շուրջը ունենալով եպիս-կոպոսներէ և վարդապետներէ խումբ մը։ Եկեղեցական արարողութենէ վերջ, Տ. Բաբգէն Ս. ը օրուան հա-ւաքոյթին նպատակը բացատրելով, [illegible] և ըսաւ. Նահա-տակ քաջերու և մարտիկներու յի-շատակը անմեռ անձնազոհութիւնը, ի խնդիր ազատութեան և ազատու-թեան։ Անոնց չեղաւ այն կէտ մը, ո-րուն հաւատացին և գաղափարա-կան խորութեան, նահատակներուն [illegible] արժանի են մեր յար-գանքին և պաշտամունքին, քանզի անոնք ինկան ո՛չ թէ այս կամ այն հաւատքին կամ կուսակցութեան հաշւոյն, այլ իրենց հայրենիքին ա-զատագրութեան համար։ Անոնք կու-զէին տեսնել իրաւունքի և արդա-րութեան գործադրութիւնը։ [illegible] լով իրենց ոսկորները, յարգանքով խոնարհեցաւ իրենց առջեւ։

Նախագահ Ս. ի խօսքը աւարտե-լէ վերջ, Յուշարձանին վրայ ծած-կուած դրօշին ժապաւէնը կտրելով բացուած յայտարարեց, որմէ վերջ մանկապարտէզի սաները երգ մը երգեցին։

Բացի Ռամկ. Ազատական կու-սակցութեան և Ս. Դ. Հնչակեան կու-սակցութեան պատգամաւոր — ներ-կայացուցիչներէն, միւս բոլորը կար-գով խօսք առնելով, օրուան պատ-շաճ ճառեր և յարգանքի խօսքեր խօ-սեցան մեռնողներուն հանդէպ։ Պա-ղեստինի Լէգէոնականներու կողմէ Յակոբ վրդ. Թաշճեան գրաւոր ճառ մը կարդաց իր նահատակ զինակից ընկերներուն ի յիշատակ։ Վերջին խօսողն էր հայ Լէգ. ընդհ. Միու-թեան Կեդր. Վարչութեան (Ամերիկա) պատգամաւոր Տ. Յակոբ Արեւեան։ Տէր Արեւեան, ինքն ալ մասնակից և ականատես Լէգէոնականներու շատ մը կռիւներուն հակիրճ նկարագրա-կանը ըրաւ Արարայի 1918 սեպ. 19 ի ճակատամարտի, և այժմ յու-շարձանին տակ ամփոփուած քսան և մէկ քաջաց կռուի և մահուան պա-րագաներն ու դրուագները յիշելով, ներկայ երախտագիտութեան կոչ ը-րաւ, պատրաստ գտնուելու և սեղ-մուած պահելու բռունցքները ամէն վտանգեան լուծելու համար, ո՛չ թէ քսան և մէկի այլ շատ մը քսան և մէկերու վրէժները։ Միութեան կող-մէ մասնաւոր շնորհակալութիւն և գոհունակութիւն յայտնելէ վերջ Պատրիարք Դուրեան Ս. ի ջանքե-րուն, ոսկորներուն փոխադրութեան մէջ իր ընծայած օժանդակութեան համար, յայտարարեց թէ հայ Լէգ. ընդհ. Միութիւնը Դուրեան Ս. ին, կը նուիրէ միութեան պատուոյ նա-խագահի աստիճանին ամենաբարձր դիրքը։ Դրպանէն հանելով պաշտօ-նական գիրը, յանձնեց Յակոբ վրդ. Թաշճեանին, որ իր կարգին յանձ-նեց նախագահ Ս. ին, յետոյ Պատրի-արքին հոն յանձնուելու համար։ Լէգէո-նական ընդհ. Միութիւնը մեծադրեալ պսակ մը զետեղեց յուշարձանին վը-րայ, հետեւեալ խօսքերը պարունա-կող.— Արարայի Քաջերուն, 1918 սեպտ. 19, անմոռանալ երազին կարօ-տովը։ Հանդէսը վերջացաւ ժամը 11 ին։

ԱԶԱՏ

Երուսաղէմ, 27 ապրիլ 1927

ՀԱԼԷՊԻ ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ
ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

Հալէպահայութիւնը իր ծոցին մէջ ունի հետեւեալ մարմն. միութիւննե-րը—«Հ. Մ. Ը. Մ.» «Ուսումնասիրաց» և «Արարատ»։

Ամէն հայ որ [illegible] քը-քրուած է նոր սերունդի ֆիզիքա-կան և բարոյական բարձրացման խնդ-րով, ակամայ կը տարուի մտածելու և չի կրնար հաշտուիլ այս անջատ գործելակերպին։ Հայութեան այսօրուան ներկայ պայմանները ձեռնտու չեն անջատաբար գոյանալու տալու այդ միութիւններու պահանջներուն։

Հ. Մ. Ը. Մ. ի Պէյրութի խումբին Հալէպ այցելութեան, Պէյրութի Մ. ճիւղերու Կեդրոնական Մարմնի ան-դամները հրաւիրելով վերոյիշեալ երեք միութիւններու վարչութիւն-ները խորհրդակցական հաւաքոյթի մը «Արարատ» ակումբին մէջ, ու-զած է անձամբ տեսնել ցարդ Հ.Մ.Ը.Մ.ի շուրջ չի բոլորուելու պատճառաբանութիւններուն. քանի որ այդ առթիւ Պէյրութի Հ.Մ.Ը.Մ.ի կողմէ կատարուած էր դիմումներ բոլորին, թէ բերնի և թէ առան-ձինն նամակներու միջոցաւ։

Պարզ է, եղած են փորձեր, նոր հրաւիրութիւններ, բայց չէ կարելի եղած հաւաքել հայ մարմնակրթա-կան ընդհանուր միութեան մը տակ։

Մեր նպատակը չէ մէկին [illegible]

Իսկ այդ ծանր դերը յաջողութեամբ գլուխ հանելու համար, անհրաժեշտ է միացնել բոլոր տրամադրելի ույժե-րը։

Այժմ պիտի աւարտենք մտածելու թէ որքա՜ն ծանր են պատճառնե-րը, որ ձախողած են միացման շուրջ եղած ձեռնարկները։ Բարեբաղդա-բար ոչ։ Ու ոչ մէկը դէմ է համա-գործակցութեան, և գիտակ են ա-նոր ընձեռելիք առաւելութիւններ-րուն։ Ապա ուրեմն կը մնայ փարա-տել ստեղծուած թիւրիմացութիւն-ները, խնդրին մօտենալով, քիչ մը աւելի կամեցողութեամբ ու ողջմտու-թեան ոգիով։

Նոր միջավայրերու մէջ, ուր հայ սերունդը ենթակայ է, այլազգայ-նացման վտանգներուն, շրջապատ-ուած հազար տեսակ փորձութիւննե-րով, ամէն ժամանակէ աւելի պէտք ունի ֆիզիքական ու բարոյական յուրջ դաստիարակութեան։ Իսկ այդ ծանր ու պատասխանատու դերին սատարելու պէտք է աշխատիլ մէկ ճակատի վրայ միացեալ ուժերով։

Այսպիսով կարելի կըլլայ շար-ժումը տարածել հայութեան բոլոր հատուածներու և խաւերու մէջ. վա-յելել անվերապահ համակրանքը ամ-բողջ բոլորին, և արգիլնալու ալ [illegible]։ Այսպէս թափուած ջան-քերը, և [illegible] կը [illegible] ամլութեան, ու-[illegible] հայ երիտասարդու-թիւնը և հայութիւնը։

Ց. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

ԷՋՄԻԱԾԻՆԸ ԲՌՆԱԳՐԱՒՈՒԱԾ
ՏԱՃԱՐԻՆ ԴՌՆԵՐԸ ԿՆՔՈՒԱԾ ԵՆ
ԵՒ ՄԻԱԲԱՆՆԵՐԸ ԱՐՏԱՔՍՈՒԱԾ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱԼ ՄԷԿ ՍԵՆԵԱԿ ՏՈՒԵՐ ԵՆ

Հայաստանէն Ապրիլ 7 թուակա-նով կը գրեն Յառաջ ին.—

Ինչպէս յայտնի է, անցեալ տա-րի հրատարակուեցաւ օրէնք մը, ո-րով ժողովրդական(պետական) սե-փականութիւն կը հռչակուէին Հա-յաստանի մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր վանքերը (մէջն ըլլալով նաև Էջմիածինը), ինչպէս նաև եկեղեցի-ներ, ուխտատեղիներ, սրբավայրեր և անոնց պատկանող բոլոր շարժա-կան կալուած ու գոյքը, հողերն ու այ-գիները։

Իսկ եթէ ժողովուրդին մէջ գանը-ուին մարդիկ, որոնք ուզեն յիշեալ վանքերն ու եկեղեցիները իրենց ձեռքը պահել և գործածել աղօթա-տեղի, պէտք է տրամադրութեան Գաւգործկոմներու (գաւառական գոր-ծադիր կոմիտէներու) մօտ 20 հա-ւատացեալներ կրնան կազմել մէկ «ե-կեղեցական համայնք» և ստանալ ուզած վանք կամ եկեղեցի, պատկան-եալ իշխանութիւնէն։

Սակայն օրէնքին մէջ որոշակի բացուած է թէ աղօթատեղիները հա-ւատացեալներուն սեփականութիւնը չեն կազմեր, և ոեւէ ատեն կրնան ետ առնուիլ, վարոցի, ակումբի, հի-ւանդանոցի եւն. վերածուելու հա-մար, եթէ այդպէս վճռեն գործադիր կոմիտէները։

Այս հրամանագրի հիման վրայ, «գործի անցան» ամբողջ և բա-րոյապէս Բենիկ և Մելեանը, իրենց արբանեակներով, բայց անյաջողու-թեան մատնուեցան։

Հրամանագրի գործադրման պայ-մանաժամ «ժամկէտ» որոշուած էր մի չև 927 Ապրիլ 1։ Մինչև այդ ժա-մանակ եթէ հրամանագիրը չգոր-ծադրուէր, պոլշեւիկեան կառավա-րութիւնը բռնագրաւման պիտի են-թարկէր Հայաստանի մէջ գտնուած բոլոր վանքերը, եկեղեցիները, ուխ-տատեղիները և սրբավայրերը, իրենց անշարժ և շարժական բոլոր կա-լուածներով և կահ ու գոյքով։

Բնական էր որ, պոլշեւիկեան հր-րամանագիրը աւձագանգ չպիտի գտնէր Հայաստանի մէջ ապրող ժո-ղովուրդին մէջ։ Անտիջական արդիւն-քըն եղաւ այն, Զոր պոլշեւիկներու կառավարութիւնը իր չեկաներու մի-ջոցով գործադրութեան դրաւ իր «տրեստը», բռնագրաւելով առաջին առթիւ իսկ, Էջմիածնի շարժական գոյքերը որոնց մէջ նաև սրբազան անօթները, եկեղեցական զգեստներ-մասունքներ, Միւռոնի կաթսան և Էջմիածնի տաճարի բոլոր եկեղեցա-կան իրերը։

Էջմիածնի պաշտօնական բռնա-գրաւումը տեղի ունեցաւ, Ապրիլ 2ին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի տօնին օրը (Մուտն ի Վիրապ)։ Զէ՞ որ այդ օրը հայոց քրիստոնէութիւնը ընդու-նելու թուականն է։

Այդ նոյն օրը, Ապրիլ 2ին, Երե-ւանի կառավարութեան կողմէ մար-դիկ կը ղրկուին Էջմիածին։ Եկող-ներուն կը միանան նաև Վաղարշա-պատի Չեկայի կոմիսարները և բո-լոր միասին կերթան վանք, կը ներ-կայանան գերագոյն խորհուրդին և կառաջարկեն, որ իբրև անմիջէս տրամադրութեան Էջմիածնի տաճարին և դաւանած այդ վանքի հաւատացե-ալներուն։ Կաւելցնեն նաև, որ համա-ձայն պետական համաձայնագրի, Էջ-միածնի վանքը իր բոլոր գոյքերով և շէնքերով յայտարարուած է ժո-ղովրդական (պետական) սեփականու-թիւն, հետեւաբար վանքին մէջ ապ-րող իւրաքանչիւր միաբանը պէտք է իր նստած սենեակի համար վարձք վճարէ կառավարութեան։

Էջմիածնի միաբանական ժողովը կաթողիկոսին նախագահութեամբ, քննութեան կառնէ հայ չեկիստներու առաջարկը և միաձայն կորոշէ ոչ մէկ շէնք յանձնել կառավարութեան։

Չեկիստները իսկոյն գործի կանցնին, եւ անոր առաջին առթիւ Ապրիլ 2ին կը կղպեն Էջմիածնի տաճարի դուները և կը կնքեն, արգիլելով ժա-մասացութիւն և առաւօտեան պա-տարագը։ Ապա բոլոր միաբանները անխտիր կարտաքսեն վանքէն, զի-ջում ընելով միայն կաթողիկոսին, որուն կը յատկացնեն միայն մէկ սենեակ, ուրկէ զի այնտեղ ապրի։ Սակայն կաթողիկոսն ալ կը մերժէ մինակ մնալ վանքին մէջ եւ երբ կը փորձէ վանքէն դուրս ելլել եւ գիւ-ղը բնակիլ, Չեկան կարգիլէ։

Կաթողիկոսին յատկացուած սեն-եակին առջեւ զինուած չեկիստներ կը կենան իբրև պահապան, որպէս զի ժողովուրդին հետ յարաբերութիւն չունենան։

ՍՈՒԳԻ ՏՕՆԸ
ՂԱԶԻՐԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Նահատակներու սգատօնը Ապրիլ 24 ի կիրակին, տօնուեցաւ Ղազիրի մէջ նախագահութեամբ Մ. Ա. Ո. Ընկերակցութեան, ներկայ էին որ-բերէ և որբուհիներէ զատ բազմա-թիւ հանդիսականներ։

Երկսեռ որբերու կողմէ տեղի ունեցան արտասանութիւններ, մե-ներգներ և խմբերգներ։

Բանախօսեց Պ. Յովհ. Թաշճեան, որ վեր առնելով օրուան տօնին խոր-հրդաւորութիւնը չետեց մեր թիւրա-ւոր նահատակներու ապրած տառա-պանքներն ու մարտիրոսութիւնը։ Ան ըսաւ որ մեր սիրելի ժողովուրդը հաւատարիմ մնալով իր ազգային ի-տէալներուն, իր ցեղային արժանա-պատուութեան, ողջակիզուեցաւ։ Մեզ կը մնայ իրականացնել անոնց երազ-ները, հաւատարիմ մնալով անոնց յի-շատակին և մեր ցեղային ազնիւ նը-կարագրին։

Այսօր իւրաքանչիւրս սուգ մը ունինք, որովհետեւ հայ մը չկայ որ կորուստ ունեցած չըլլայ. բայց պիտի գայ օր մը որ արցունքը պիտի ցամ-քի մեր աչքերէն ու պիտի հասնինք մեր իտէալին։

Պ. Դերձակեան արտասանեց Նա-հատակներու տօնը» Ի կ Պ. Յ. Տէ-վէճեան Սիամանթօյի «Մօր մը Երա-զը»։

Սգահանդէսը փակուեցաւ Օր. Զա-րուհի Շատարևեանի ղեկավարած խմբերգով։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հ.Մ.Ը.Մ.

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի «Նաիր» Մ.ճիւղի Ֆութպօլի Բ. թիմի եւ Իւնիօն Սփորթիւ Բ.ի կիրակի օրուայ մրցման, Հ.Մ.Ը.Մ. յաղթական տա-րած է 1ի դէմ 5 կոլով։

* * *

Անցեալ շաբաթ Հալէպէն եա-ղանս ժամանեցին Իւնիօն Սփորթիւ տ'Ալէպ Ֆութպօլի խումբը։ Կիրակի օր իրենց մրցումին 2ի դէմ 0 կո-լով պարտուեցան Իւնիօն Սփորթիւ տը Պէյրութի։

ՃԷՄԷԼ ՏՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մուէյտային կը տեղեկագրուի թէ նաս մը տեւիզի բնակիչներէն ազրա-կեն Ճէմէլ տրիզ վերադառնալով նպատակութիւն յայտնած եւ իրենց գիւղերը դարձած են։ Սուլթան Ար-րաշ եւ իրեն հաւատարիմ խաժի մը ծրոտակներ վտարուած են անգլիա-ցիներու կողմէ, որոնք արտաքին ա-նապատները փախուած են։

ՏՕՔԹ. ՏԸՄՐՕԷՆ
ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻ ԿԱՐԺԱՆԱՑ

Հանրապետութեան Նախագահը Լիբանանեան արժանիքի պատուա-նշան շնորհեց տօքթ. տը Մրէօնի, ա-ռողջապահութեան նախկին բարձր գոմիսէրի փոխանորդ Պ. տը Բէֆի, Պ. Սօլօմիաք, եւ Լիբանանի բժիշկ-ներու եւ դեղագործներու ընկե-րակցութեան անդամներ։

ԿՌԻՒ ԵՒ ԶԷՆՔԻ
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆ

Կարապետ Թօմպուրեան եւ Շէ-րիֆ Ճէնիս Մուհամմէտ կռիւի բռը-նուեցան, որուն հետեւանքով Կա-րապետ իր ատրճանակովը վրայ պարպեց ատրճանակի երկու հար-ուածներ. զնդակները վրիպեցան, յետոյ ան փախաւ, բայց քիչ ոստի-կաններ կրցան հինգ ժամ վերջ ձեր-բակալել Կարապետը եւ բանտ ա-ռաջնորդել։

ՏԻՆԱՄԻԹԻ ԱՐԿԱԾ

Կրօպսի Բիժօնի կողմերը երեք անձեր տինամիթով ձուկ որսալու ատեն, տինամիթը մը պայթեցաւ, տարաւ մէկուն ամբողջ մէկ թեւը եւ միւս ձեռքին մատները։ Միւս երեք անձերը թեթեւ վէրքեր միայն ստա-ցան։

ԿՈՅՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ԾՐԱԳԻՐԸ

Ամբողջ Պէյրութ քաղաքը կոյու-ղիներով օժտելու ծրագիրը, որ պատ-րաստուած էր քաղաքապետական յանձ-նաժողովի կողմէ, վաւերացուեցաւ հանրապետութեան Նախագահին կողմէ։ Համաձայն յանձնաժողովին նախատեսութեան, այս աշխատանք-ները պիտի արժեն 15—20 միլիոն ֆրանք։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Լիբանանի նոր նախարարա-կան կազմը, զոր հաւանական կը նկատուի որ հետեւեալ կերպով կազ-մուի.— Նախարարապետ եւ յուսա-ւորութեան նախարար՝ Պէշարէ էլ Խուրի արդարադատութեան՝ Շիւք-րի Քարտան, ներքին՝ Ժօրժ պէյ Թապէթ, ելմտական՝ Լմիր Խալէտ Շեհապ. հանրօգուտ շինութեանց՝ Սէյյէտ Ահմէտ էլ Հիւսէյն, երկրագոր-ծական՝ Էլի Ֆահաս, առողջապա-հական՝ տօքթ. Սելիմ Թաքլա։

ԻՍԼԱՄ ԷՔՕ ԹԵՐԹԸ

Բարձր գոմիսէրի 16 Ապրիլ հը-րամանագրով, Պերլին հրատարակ-ւող «Իսլամ էքօ» թերթին մուտքը արգիլուած է Ֆրանսական հովա-նաւորութեան ներքեւ գտնուող եր-կիրներու մէջ։

Այն թերթը որ անուղղակի ճամբաներով կրցած, չպիտի կրնան սոյն թերթի յօդուածները արտատպել, հակառակ պարագային պիտի ենթարկուին օրինական հե-տապնդման։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆ
(պաշտօնական)

Կարգ մը թերթեր գրեցին թէ զի-նաթափութեան գործը կեցած է։ Այս լուրը անհիմն է, զինաթափու-թիւնը պիտի շարունակուի զինուո-րական իշխանութեանց կողմէ գծ-ուած յատակագծի մը համաձայն։

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ

Ամերիկեան համալսարանի բրօ-ֆէսէօրներէն Պ. Էլիաս Ֆարէս, թը-րամվայը չի կորսնցնելու համար հակառակ կողմէն կառքին վրայ ցատկեց, սակայն հակառակ ուղղու-թեամբ եկող թրամվայի կառքի մը զարնուեցաւ և զգայազիրկ վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Իր վիճակը շատ ծանր է։

ՈՃԻՐ ԹՐԻՓՕԼԻԻ ՄԷՋ

Ժէպրան ապտալլահ և իր եղ-բայրը Հիւսէյին անցեալ օր, Թրիփօ-լիի ատուա գիւղին մօտ սպաննեցին Իսմայիլ և Վահապի անուն անձը, և անոր դիակը նետեցին Պարէտ գետին մէջ. ոճրագործները փախած են։

ՄԱՀԱՊԱՏԻԺ

Խսուն դատարանը ամիսներէ ի վեր կզբաղուէր Տահր էլ Պայտարի մէջ 4 չորեքպաններու սպանութեան դարգով։

Անցեալ օր վերջին նիստին լըս-ուեցան ընդհ. դատախազ Ֆուատ էլ Ամմաուի ամբաստանագիրը, և պաշտ-պան փաստաբաններ Հանրի Պուցթա-նիի, Կապրիէլ Նասար և Ամին Թա-քիէտտինի պաշտպանողական ճա-ռերը, որմէ վերջ մահապատիժի վճիռ արձակեց Մուհամմէտ Մօլայէ-պի։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
6 ՄԱՅԻՍ 1927

Եգիպտ. ոսկի ս. դ.	633
Սթերլին	616
Տոլար	127
Օսմ հնչ. ոսկի	553
Ֆրանս. » »	481
Անգլ. » »	613
Թրքական թղդր.	64
» » Պ. Օ.	111
» Արծաթ մեճիտ	52
Սուրիական ոսկեդրամ	180.8
Դր. Յօնն. 1886 ս. դրմ.	20,00
» 1903 »	18,00
» 1911 »	15,10

Սեֆէրեան եղբարք
Թիլեֆօն 1—38

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՊԻՏԻ ՊԱՇԱՐԷ՞ ԱՆԳԼԻԱՆ

«Մօրնինկ Փօսթ»ի տուած տեղեկութեանց համաձայն, Փարիզի մէջ գրքոյկ մը հրատարակուած է հետեւեալ խորագրով.—1942ին Անգլիա պիտի պաշարուի Գերմանիոյ կողմէ:

Գրքոյկին մէջ կ'ըսուի թէ, Գերմանիա այնչափ պիտի զօրանայ որ պիտի փճացնէ Անգլիոյ ամբողջ ծովային առեւտուրը: Վերջերս այս գրքոյկէն այնչափ շատ օրինակ ցրուած է Անգլիոյ մէջ, որ օդային նախարարութիւնը սկսած է նկատի առնել խնդիրը:

Գրքոյկը կ'ըսէ թէ 1942ին սուզանաւ մը շատ դիւրութեամբ պիտի կրնայ յածանաւի վերածուիլ: Այս սուզանաւերուն մէջ մեծ թնդանօթներ պիտի զետեղուին. ամէնէն յատկանշականն է գրքոյկին հետեւեալ մասը.—

«Գերման և անգլիական վէճ մը ծագելէ, չանցած 24 ժամ, գերմանական 50 օդային ստորմիզներ դիրք պիտի բռնեն աշխարհի բոլոր ծովային ճամբաներուն վրայ, 4000 քիլոմեթրնոց շրջանակի մը մէջ: Սաւառնակները պիտի կրնան ամէն տեսակ նաւ ընկղմել»:

Կ'ըսուի թէ գրքոյկը գրուած է հեղինակաւոր անձէ մը:

ԿԱՊԻԿ ՄԸ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐ ԿԸ ԳՈՂՆԱՅ

Ֆրանսայի մէջ շատ մը դրամատուներէ և մեծ առեւտրական հաստատութիւններէ վերջերս պաշտօնեաներ կը ճամբուէին գողութեան պատճառաւ: Ոստիկանութիւնը անկարող եղած էր հաստատել այս գողութիւնները: Գաղտնիքը պարզուած է այժմ:

Ֆրանսական գաղտնի ոստիկաններ ձերբակալած են անգլիացի մը՝ Պեռնարտ անուն և իր կապիկը:

Երկար հարցաքննութենէ վերջ Պեռնարտ խոստովանած է թէ դրամատուներէ և առեւտրական հաստատութիւններէ եղած գողութեանց հեղինակը ինքը և իր կապիկն է, մեղսակից ունենալով իր կինն ու քոյրը:

Ասոնց գողցած գումարները միլիոններու կը հասնին:

Գողութիւնը կը կատարէին հետեւեալ ձեւով.—

Պեռնարտի գեղեցիկ կինն ու քոյրը զանազան դրամատուներէ դրամ առնելու պատրուակով յարաբերութիւն կը հաստատէին դրամատան ֆէսը նստող պաշտօնեային հետ և իրենց ձեռքի պայուսակը հոն կը ձգէին քանի մը ժամուան համար, ուրիշ տեղեր գնումներ ընելու ստիպուած ըլլալը պատրուակ ընելով. Պայուսակին մէջ պահուած պզտիկ կապիկը, յարմար առիթէ մը օգտուելով, պաշտօնեային բացակայած պահուն, դուրս կելլէր պայուսակէն, արագօրէն կը վերցնէր դրամարկղէն կարեւոր գումար մը և կը վերադառնար պայուսակին մէջ:

Քանի մը ժամ վերջ կիները կուգային վերցնել պայուսակը, չի մոռնալով քաղաքավարօրէն շնորհակալութիւն յայտնելու ֆէսի պաշտօնեային:

Երբ յիշեալները ձերբակալուեցան բնականաբար կապիկն ալ միասին, հարցաքննիչ դատաւորը զանազան արժէքով թղթադրամներ դրաւ սեղանին վրայ և փոքրիկ աւազակը միշտ խոշոր արժէք ունեցողները կը նախընտրէր:

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՊԱՆԴՈԿԸ

Երեք տարիէ ի վեր Շիքակոյի մէջ կը շինուի Հօթէլ Սթիվընս, որ աշխարհի ամենամեծ պանդոկը պիտի ըլլայ:

Պանդոկը այնչափ մեծ է, որ հիւր մը կրնայ ութը տարի շարունակ հոն ապրիլ և ամէն գիշեր տարբեր սենեակի մը մէջ քնանալ առանց մէկ սենեակին մէջ երկու անգամ քնանալու: Պանդոկն ունի 3000 սենեակ և 2500 ծառայող:

Այս պանդոկը ամէն ամիս պիտի ունենայ մէկ միլիոն տոլարի ծախս, պանդոկի շինութիւնը և կահաւորումը արժած են քսան և եօթը միլիոն տոլար:

ՅՕԴԱՑԱՒԻՆ ԴԱՐՄԱՆԸ ԳՏՆՈՒԱԾ

Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Տօքթ. Կիւսթաւ Փօլ, Վիեննայի պատուաստման հաստատութեան տնօրէնը, կը յայտնէ նոր դարման մը գտած ըլլալ յօդացաւի— ռումաթիզմ: Նոր դարմանը կը բաղկանայ սէրոմի խառնուրդէ մը, որ կը ներարկուի մարմնին մէջ: Տօքթ. Փօլ աւելի քան տարի մը յաջողապէս փորձարկած է այս դարմանը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՕՏԱՐ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՄԷՋ

Էնկիւրի.— Մեծ տէրութեանց դեսպանները կը շարունակեն իրենց խորհրդակցութիւնները արտաքին գործոց նախարարին հետ. այս խորհրդակցութեանց շատ կարեւորութիւն կը տրուի: Այս օրերս Էնկիւրիի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կարեւոր խնդիրներ կը խօսակցուին, որոնցմէ ամէնէն աւելի ուշագրաւն է Թուրքիոյ մասնակցութեամբ Պալքանեան զինակցութիւն մը հաստատելու ջանքերը. Թուրքիան դեռ չէ ընդունած կարգ մը տէրութեանց ներկայացուցիչներու այդ ուղղութեամբ րրած առաջարկները, բայց ուշադիր կը հետեւի:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՔՐՈՒԱԶԷՕՐ ՄԸ ԵՒՍ

Պրէսթ Մայիս 5.—ծովային նախարարը նախագահեց «Սիւֆրէն» յածանաւին ծով իջեցուելուն առթիւ եղած արարողութեան:

ՖԱՇԻՍՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱԿԱՖԱՇԻՍՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Նիւ Եորք.— Մարթի սը Բինէօ կը բանախօսէր Իտալացի նախկին պատերազմիկներու ընկերակցութեան կեդրոնատեղիին մէջ. 200 հակաֆաշիստներ սկսան դուրսէն խաչածել. որուն վրայ սրահին մէջ գտնուող ֆաշիստներ դուրս խոյացան եւ կատաղի կռիւ տեղի ունեցաւ եւ ատրճանակներ պարպուեցան· հակառակ կրակին Մարթի սը Բինէօին վրայ պարպուած ըլլալուն յիշեալը չվիրաւորուեցաւ. ոստիկանութիւնը վրայ հասաւ եւ ձերբակալեց յարձակողներէն մեծ մասը:

ՍՈՒԶԱՆԱՒ ՄԸ ԿԸ ԾԱՆԹԱՀԱՐՈՒԻ

Նիւ Եորք.— Ամերիկեան ծովային նախարարութեան պատկանող սուզանաւ մը Քիւպէի պանուն շանթահարուելով ծով ինկաւ. երկու տեղակալներ եւ երկու մեքենավարներ ածխացան:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կ. Պոլիս 5 մայիս.— Թայմզի թղթակցին տուած տեղեկագրութեան համաձայն Պոլիս քաղաքը կեդրոն դարձած է Պալքանեան համայնավար շարժումներուն. եւ երրորդ միջազգայնականի համագումարը որուն կը մասնակցին Պուլկարիոյ Յունաստանի եւ Սերպիոյ ներկայացուցիչները տեղի ունեցած է Պոլսոյ Ռուս դեսպանատան մէջ: «Միլլիյէթ» թերթը կը գրէ թէ ոստիկանութիւնը խիստ քննութեան ձեռնարկած է եւ կը յուսայ թէ խնդիրը պիտի պարզուի մօտ օրէն:

Սովիէթական շրջանակները խիստ զայրացած են այս միջադէպին առթիւ, եւ Ռուսիոյ ընդհ. հիւպատոսը հերքած է լուրը:

ՀԱԿԱՖԱՇԻՍՏ ՍՊԱՆԵՐ ԲԱՆԱԿԷՆ ԿԸ ՎՏԱՐՈՒԻՆ

Հռոմ 5 Մայիս.— Պատերազմական նախարարութեան պաշտօնական մէկ զեկոյցէն կը հաղորդուի թէ հակաֆաշիստ զօրավար Քասթէլլօ հազարապետ Զանիբոնի եւ Նիֆոլնօ բանակէն վտարուած են պետութեան եւ Պ. Մուսոլինիի կեանքին դաւադրած ըլլալնուն համար:

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Պելկրատ 5 Մայիս.— Կը հաստատուի թէ երէք Եուկօսլավ զօրավարներ Անկիւրի պիտի երթան Թուրք եւ Սերպիական համաձայնութեան մը մասին բանակցելու համար, որուն թերեւս պիտի յաջորդէ զինուորական դաշնագիր մը:

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳ

Աթէնք 5 Մայիս.— Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ, Յունաստան, Պուլկարիա եւ Ռումանիա լրջօրէն մտահոգուած են Թուրք եւ Սերպիական համաձայնութեան մը մասին շրջան ընող լուրերու պատճառաւ:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Օկիւսթ Էտիպ փաշայի դահլիճը մեծ դժուարութիւն յարուցած էր իր շուրջը, չափազանց լայն պիւտճէ մը բացած ըլլալուն համար և առժամեայ այս առթիւ, ահագին ժամուլի խիստ քննադատութեան՝ երկար ատենէ ի վեր: Լիբանանեան կառավարութիւնը հակառակ իր սահմանափակ վիճակին ընդգրկած էր աւելի մեծ հանրապետութիւններու կառավարական կազմը: Պիւտճէի խնդրոյ առթիւ ծերակոյտի և երեսփոխանական ժողովի մէջ տեղի ունեցած վիճաբանութիւնները մեզի գուշակել կու տային արդէն նախարարական տագնապի անխուսափելիութիւնը:

Մինչ երեսփոխանական ժողովը կուզէր վստահութեան հարց յարուցանել կառավարութեան հանդէպ, ծերակոյտը անկէ առաջ, չսպասելով մէջտեղ դրուելու կառավարական կարգ մը բարեփոխումներու հարցը, որ ժամանակէ մը ի վեր կը ձգձգուէր և անբաւարար նկատելով կառավարութեան կողմէ եղած կարգադրութիւնները, անվստահութեան քուէով մը ստիպեց զայն հրաժարելու:

Ներկայիս կը պահանջէր մասնաւոր ըլլայ, նախարարական կազմի 7էն 4ի նուազիլը, մինչդեռ երեսփոխանական ժողովը նկատելով յարմարութիւններու համար ներկայութիւնը դահլիճին մէջ, կուզէր նոր կայ դրութեան պահպանումը: Սակայն կը հետեւցնենք, որ տարաձայնութիւնը կառավարութեան և ծերակոյտի միջև ըլլալէ աւելի, երեսփոխանական ժողովի և ծերակոյտի միջեւ է, որուն զոհ կերթայ դահլիճը: Ի հարկէ այս տարաձայնութիւնները լոկ պատճառ մը եղան դահլիճի անկման, մինչդեռ կացութիւնը ինչ որ ալ ըլլար, Էտիպ փաշայի կառավարութիւնը դատապարտուած էր անկումի, կորսնցուցած ըլլալով իր ժողովրդականութիւնը: Մանաւանդ վերջերս հանրօգուտ շինութեանց և առողջապահական նախարարութեանց մէջ տեղի ունեցած զեղծումները և ոստիկանութեան կազմին մէջ եղած անկանոնութիւններն ու երկպառակութիւնները գրգռած էին հանրային կարծիքը դահլիճին դէմ:

Արդ խնդիր է գիտնալ թէ ո՞վ պիտի կազմէ նոր դահլիճը: Ներկայ պայմաններու տակ աւելի հաւանական կը թուի թէ՝ մարօնիթ մը պիտի վստահուի դահլիճը կազմելու պաշտօնը, ամէնեւին կարելի չի տեսնուիր, որ ժողովներու մէջ գերակշիռ ձայն ունեցող մարօնիթ տարրը հաւանի զիջիլ կառավարութեան ամենակարեւոր պաշտօններէն մէկը, նկատի ունենալով որ հանրապետութեան նախագահութիւնը յանձնուած է օրթոտոքսի մը, յանձին Պ. Շարլ Տէպպասի, և ծերակոյտի նախագահութիւնը մահմետականի մը: Մեր այս համոզումը աւելի վաւերական կը դառնայ, հակառակ զանազան տարաձայնութիւններու, երբ նկատի առնուի թէ Լիբանանի սահմանադրութիւնը իսկ սկզբունք ընդունած է կառավարական կազմին մէջ դաւանանքները նկատողութեան առնելու հարցը:

ՀԱՄԱՅՆԱՎ[…]
ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ […]
"ԹԱՅՄԶ"Ի ԶԳԱՑԱՑՈՒՆՑ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Թայմզ»ի Պոլսոյ թղթակիցը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Մերձ. Արեւելքի մէջ համայնավարներու ցոյց տուած գործունէութեան շուրջ:

Համայնավարները թէեւ կը զգուշանան Թուրքիոյ մէջ բացէ ի բաց Թուրքիոյ դէմ քարոզութիւն կատարելէ, միւս կողմէ սակայն, չեն վարանիր Պոլիսը կեդրոն դարձնելէ, Պալքաններու մէջ իրենց ունենալիք գործունէութեան:

Քանի օր առաջ Պէօյիւքտէրէի ռուսական դեսպանատան մէջ խորհրդաժողով մը գումարուած է, որու ընթացքին վիճաբանութիւններ կատարուած են Պալքանեան երկիրներու մէջ խռովութիւններ հանելու վերաբերեալ Մոսկուայի Գ. Միջազգայինի ծրագրին շուրջ:

Գ. Միջազգայինի կարեւոր անդամներէն Պ. Կրումազ որ— իբր թէ պաշտօնական առաքելութեամբ մը— Վիեննայէն Պոլիս եկաւ քանի մը օր առաջ, նախագահած է վերոյիշեալ համաժողովին: Ժողովին մասնակցած են նաեւ պալքանեան չորս պետութիւններու— Սերպիա, Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան— պատուիրակները: Հելլէն պատուիրակներու անունները են Նիքոլա Տիմիթրիոս, և Անաստասիոս Վասիլօփուլոս:

Գ. Միջազգայինի միւս անդամներն ալ, որոնք Թիւրքիոյ մէջ կապրին և իրենց գործունէութիւնը կը ծածկեն առեւտրական պիտակին տակ, մասնակցած են այս համաժողովին: Ասոնց մէջ կը գտնուի նաեւ Կոլչիթայն անուն մէկը, որ այստեղի ամէնէն նշանաւոր համայնավարներէն մէկը կը նկատուի: Պէօյիւքտէրէյի համաժողովը երկրորդն է իր տեսակին մէջ նկատելով որ առաջինը գումարուած է այս տարի Փետրուարին:

Ասկէ առաջ համայնավար գործունէութեան կեդրոնը Վիեննայի և Սելանիկի մէջ հաստատուած էր, սակայն ներկայիս Գ. Միջազգայինի պալքանեան կեդրոնը Պոլիս փոխադրուած է:

Այս ընտրութիւնը բազմաթիւ պատճառներ ունի. Առաջին, Պոլսոյ մէջ բազմաթիւ անդամներ ունի, Մակեդոն համադաշնակցութեան կուսակցութիւնը, որոնց մեծ մասը կապ ունի Գ. Միջազգայինին հետ և լաւատեղեակ են Պուլկարիոյ, Յունաստանի և Սերպիոյ կացութեան:

Երկրորդ, Պոլիս յարմարագոյն կեդրոնն է Պալքանեան չորս երկիրներու, որոնց հետ արագ հաղորդակցութեան միջոցներ ունի թէ ցամաքէն և թէ ծովէն:

Երրորդ, աւստրիական և հելլէն ոստիկանութիւնը այնքան խիստ միջոցներ ձեռք առած է համայնավար պետերուն դէմ, որ անոնք չեն կրնար ոեւէ գործունէութիւն ցոյց տալ Վիեննայի կամ Սելանիկի մէջ:

Գ. Միջազգայինի գործակալները կը շարունակեն լրաբերել, դրամ բաշխել: Պաշտօնական սուրհանդակներ, որոնք շարունակ Ռուսիայէն Մերձ. Արեւելք կը ճամբորդեն, դրամ և հրահանգներ կը փոխադրեն Պոլիս և Պալքանեան երկիրներ: Միւս կողմէ ռուսական շոգենաւ մը շարունակ Օտեսա կերթեւեկէ:

Բազմաթիւ ծանօթ համայնավարներ, որոնք չեն կրնար ուրիշ ճամբաներով Պալքանեան երկիրները մտնել, փոքր շոգենաւերով Վոսփորի մուտքը ցամաք կելլեն, ուրկէ դիւրութեամբ Պէօյիւքտէրէյի դեսպանատունը կապաստանին:

Կ'ըսեն թէ, Գ. Միջազգայինի Պոլսոյ կեդրոնը նոր դժուարութեանց բաղխած է Պուլկարիոյ մէջ, ուր արդի կառավարութիւնը հակապոլշեւիկ է: Միւս կողմէ մակեդոնական յեղափոխական կոմիտէն ևս բուռն կերպով կը պայքարի համայնավարներու դէմ: Ռումանիոյ մէջ ալ դժուարութիւններ կան: Մանաւանդ որ Ռումէն գաղտնի ոստիկանութիւնը մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տայ:

Միւս կողմէ սակայն համայնավարները բաւական յաջողութիւններ ձեռք բերած են Յունաստանի և Սերպիոյ մէջ. և այդ պատճառով է որ Գ. Միջազգայինը իր գործունէութիւնը հոն կեդրոնացուցած է ներկայիս:

Յունաստանի մէջ համայնավարները մեծ ջանք կը թափեն գաղթականական և ծովային զինուորներու շրջանակներուն մէջ: Իսկ Սերպիոյ մէջ կը շահագործեն հակաիտալական քարոզութիւնը:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՃՔԵՂ ԵՐԵԿՈՅԹ
Կազմակերպուած
ՊԷՅՐՈՒԹԻ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ԿՈՂՄԷ
ԲԱՐԵՀԱՃ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՆԹԻԼԻԱՍ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ
14 Մայիս 1927 Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին
ՔԻՒՐՍԱԼԻ ՄԷՋ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ.— Ռիթմիքս, Շուէտական մարզանք, պօքս, քօմիք պօքս, բուրգեր, կենդանի պատկերներ, պարֆիքս, բառալել, Ժօնկլինկ, սուսերամարտ, եայլն: Հետաքրքրական փորձեր, հռչակաւոր Ֆաքիր Թահրա պէյի աշակերտներէն քաղաքս նոր ժամանած Պրն. Լութֆիք Տրրտմեանի կողմէ: Ջանացէք օգտուիլ այս եզակի առիթէն:

ԾԱՆՕԹ.— Աւելորդ չենք սեպեր յարգոյ հասարակութեան յիշեցնելու որ երեկոյթը կ'սկսի ժամը ճիշդ 9ին:

Կուզէ՞ք եղանակի յարմար ճաշակաւոր հագուստներ ունենալ, դիմեցէ՛ք
ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ եւ ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ
ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ — ՍՈՒԳ ՍԸՐՍՕԴ ԹԻՒ 15 —
Ուր պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձեւ հագուստներ, թէ պատրաստ և թէ չափի վրայ.
Ներքասեղէնի և քթանի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով:
Ունի նաեւ շապկագործութեան ճիւղը, ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ...

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մասնաժողովը շնորհակալութեամբ ստացած է […] տեղւոյս Աշրաֆիէի Հայրենակցական Մ[…] խան ծաղկեպսակի, ապրիլ 25 ի […]

...ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

... Պարահանդէս

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՐԿ. ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

7 Մայիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9 ին Ժողովրդային Տան սրահին մէջ: Ընտրուած նուագախմբութիւն. նախ յայտագիր եւ ապա ... եւ ...

ԾԱՆՕԹ.— Նախապէս տոմսակ չապահովողները չեն ընդունուիր։

Մ.Ա.Ռ. ԸՆԿ. ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Յառաջիկայ Կիրակի Մայիս 8 կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Ընկերակցութեան սրահին մէջ՝ տեղի պիտի ունենայ անդամական ընդհ. ժողով։

Կը խնդրուի բոլոր անդամներէն անպատճառ ներկայ գտնուիլ։

Օրակարգն է.— Պատգամաւորական ժողով, տեղեկութիւն հաշուետուութիւն, եւն:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

GRASHAM
LIFE ASSURANCE SOC. LIMITED

Ապահովագրուեցէք Անգլիական հանրածանօթ կեանքի ընկերութեան, եթէ կ'ուզէք ապահովել Ձեր և Ձեր ընտանիքին ապագան։

Դիմել՝

Մ. Յ. Պօղոսեանին

Պ. Ֆիլիպ Տէրունեանի վաճառատունը

ՏՕՔԹ. Յ. ԵՂԻՍԷԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Փոխադրուած ըլլալով Վէյկան փողոց, Պէլէտիի մեծ շէնքին արեւելեան կողմը, մզկիթին ճիշդ դիմաց, բարեխնդրէն կը դարմանէ ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ:

Ընդունելութեան պահեր ամէն օր եւ ամէն ժամ։

Հիւրանոց Օթէլ Պաղտատ

ՊԷՅՐՈՒԹ ՆԱՒԱՀԱՆԳՍՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԻՑ

Ելեքտրականութեամբ լուսաւորուած և ... որ կարասիներով ծովահայեաց սենեակներ, մատչելի գիներ, լաւ սպասարկութիւն, տաք և պաղ ջուրի բաղնիք և ընտանեկան մասնաւոր բաժիններ։ Նաև դիւրութիւններ կ'ընծայէ ճամբորդներու, կը հայթայթէ նաւային տոմսեր և կ'առաջնորդէ մինչև նաւ։

Տէր և Տնօրէն

ՍՏԵՓԱՆ ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հարաւային Ամերիկա մեկնող երիտասարդներու անհրաժեշտ է ու ... արհեստ։

Լուսանկարչութեան գործը ամենէն աւելի յաջողն է այդ երկրին մէջ: Մեկնելէ առաջ, կարճ ժամանակուան ընթացքին կարելի է սորվիլ արհեստը: Սորվեցնելը մասնաւոր պայմանագրութեամբ կը երաշխաւորուի:

Շատեր օգտուած են այս առիթէն եւ իրենց ապագան ապահոված են:

Պայմանները դիւրամատչելի են:

Փորձերի լայն պատեհութիւն զոյգ աթէլիէներու մէջ։

Այս գործին պայմաններուն, ինչպէս նաեւ լուսանկարուելու համար՝ դիմեցէք Լուսանկարիչ ԱՐԱՄ ՍԱՀԱԿԵԱՆի Պուրճ, Նահրի նումբուն ալիքը:

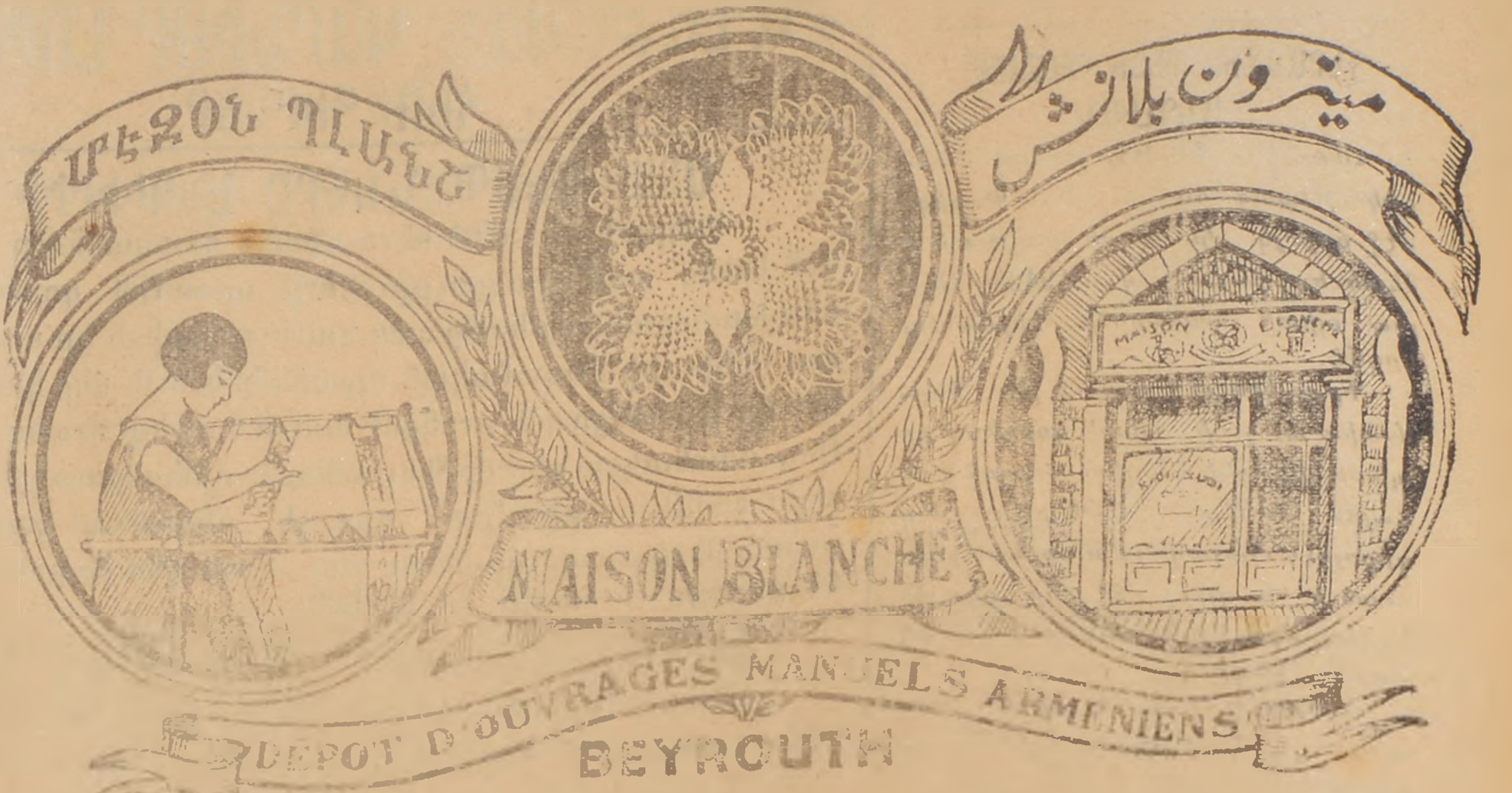

ՄԷԶՈՆ ՊԼԱՆՇ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(10 ԱՎԸՆԻՒ ՎԷՅԿԱՆ, ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ, ՊԷՅՐՈՒԹ)

Կ'ստանձնէ պատրաստութիւնը ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, սեղանի ծածկոցներ, անձեռոցներ, մահճակալի ծածկոցներ, փարագոյրներ, կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջազգեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնագործուած թաշկինակներ նոյն եայլն։

Ապսպրանք կ'ընդունինք Սուրիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն։

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ներքին և վեներական հիւանդութեանց

Արդիական, արագ և արմատական դարմանում

ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ, ԺԱՄԸ 8-12 և 2-6

Կիրակի եւ տօնական օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ

Դարմանատուն՝

ԺՕՐԺ ՀԱՏԷՏ ՓՈՂՈՑ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

- Ապէլ -

Կը պատրաստէ մեծ խնամքով նորաձեւ լոյսերով գեղարուեստական նարօգաս լուսանկարներ մեծադիր նկարներ եւ հարթ փոսթալներ

Արուեստը իւրացուցած է Փարիզի մեծագոյն արուեստանոցներու մէջ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

Դիմել ծովեզերք Ջէյթունի փողոց

(9 avenue des Français)

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԺԸՆԷՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Աչքի, ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդուն. ժամեր 9—12,30, 3–5,30, Կուրօ փողոց։

ՍՏԱՑԱՆՔ

«Արքայախաբհի Աստղը» հանդէս ամսօրեայ Մ. Ա. Ռ. Ընկերութեան լուրերու բաժինը աւելի խնամուած ձեւ և տպագրութիւնը մաքուր։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Բնիկ Երզրումցի Դագիկ Գ. Մուրատեանը կը փնտռէ իր քոյրերը՝ Նազենիկ եւ Թամիկ Մուրատեանները, որոնք երեք տարի առաջ Երզրում ... եղած են։

Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեկացնել Մուսուլի հայոց առաջնորդարանի հասցէով շօֆէօր Դագիկ Մուրատեանի:

ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ ԿՈՒԶՈՒԻ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Բէյէկեան Մխսուան որբանոցներուն համար կ'ուզուի փորձառու և կարող դերձակուհի մը։ Թեկնածուները թող դիմեն որբանոցի տեսչութեան, կէսօրէ վերջերը, պայմանները հասկնալու համար։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

եւ

ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

«ԱԶԴԱԿ» հայաթերթը

ԹԵՐԹՕՆ «ԱԶԴԱԿ»Ի — ԹԻՒ 16

ԿԱՐՄԻՐ ՏՈՒՆԸ

Բ. ՄԱՍ

Իթթիհատ իր հին ծրագրի գործունէութեան կ'սկսի.— Էնվէրի վերադարձը եւ հայերու տեղահանութեան որոշումը.— Վանի ապստամբութիւնը.— Իթթիհատի կարեւոր ժողովը Կարմիր Տան մէջ.—

Սարը դաշտի պարտութիւնը աւելի տուաւ ...ներուն, որ դէպի առաջ չարժին և չատ կարճ ժամանակի մը մէջ գրաւեն Վանն ու Ուրվանտուզը և միւս կողմէ ալ քալեն Երզրումի և Սըվազի վրայ։ Պարտուած Էնվէրը վերադարձաւ Պոլիս, և ռուս բանակին մէջ հայ կամաւորներու գոյութիւնը պատրուակ ընելով խզեց Դաշնակ կուսակցութեան հետ ունեցած համաձայնութիւնը:

Իթթիհատի պետերը իրենց հին ծրագրի գործունէութեան ժամանակը հասած նկատեցին և առաջին հեր-

կալութեանց յաջորդեցին գաղտնաժողովին տարագրութիւնները, որոնց ղեկավարութիւնը և գործադրութիւնը Իթթիհատի կողմէ յանձնուած էր երեք հոգիէ բաղկացած գաղտնի յանձնախումբի մը՝ Պէհաէտտին Շաքիր, Տօքթօր Նազըմ և Շիւքրի, որոնց մասին պիտի խօսինք մեր երրորդ գիրքին մէջ։

Էնվէր վերադարձէն վերջ, Իթթիհատի կեդրոնը, Թալաաթի նախագահութեամբ Կարմիր Տան մէջ, ժողով մը գումարեց, ներկայ էին Իթթիհատի ղեկավարները։ Թալաաթ առաջին խօսքը տուաւ Տօքթ. Նազըմի։

Տօքթ. Նազըմ.— Չատ յուզ-

ուած և ջղայնացած) Եղբայրներ առանց արեան տեղի ունեցած յեղափոխութեան պտուղները խակ կը մնան և չեն մարսուիր. այս քանի քանի սնդամներ կրկնած եմ Ձեզ։ Ահա հայերը, պատերազմը առիթ գտնելով, և հակառակ չէզոք մնալու իրենց խոստումին, ռուս բանակին կամաւոր արձանագրուելով, առանձին չէթէական խումբեր կազմել սկսան։ Վանի մէջ Արամ Մանուկեան անունով Դաշնակ չէթէ մը, մեր աչքին լոյսը եղող Ճէվտէթ պէյը՝ հերոս Էնվէրի քեռայրը և միևնոյն ժամանակ մեր ամենագործունեայ և հաւատարիմ իթթիհատականը յաջողեցաւ փախցնել և կառավարութիւնը ձեռք առաւ. այժմ Արամ Մանուկեան կոչուած դաւաճանը Վանի մէջ առժամեայ կառավարութիւն հաստատած է և ինքզինքն ալ կուսակալ հռչակած։ Գարահիսարի հայերը բերդէն ներս խուժելով ապստամբութեան դրօշակ պարզեցին, և թէև Սըվազի կուսակալ Մուամմէր պէյ անոնց արժանի պատիժը տուաւ և քար ու քանդ ըրաւ անոնց տեղերը

բայց տեղեր դեռ պատրաստութիւններ կը տեսնեն. Էրզրումի երեսփոխան և Պանք Օթօմանի ծանօթ դէպքի հեղինակ Դաշնակ պետերէն Պաստրմաճեան (Արմէն Գարօ) իր չէթէներով Արտահանի մէջ մեր մայրերուն և քոյրերուն ծիծերը կտրելով նորածին երախաները սուրէ կ'անցընէ, (լալով և պոռալով) այս օձերը պէտք է մաքրուին և մէկ հատ իսկ պէտք չէ թողուի:

Հասան Ֆեհմի.— *Այս դաւաճանները ինչ կուզեն մեզմէ. ինչո՞ւ չեն գիտեր յարգը իրենց տրուած շնորհներուն։*

Տօքթ. Նազըմ.— *Դեռ չի՞ կրցաք հասկնալ թէ անոնք մեզմէ ինչ կուզեն. անոնք մեզ քշելով, մեր տուներուն մէջ նստիլ և մեզի՛ եէ՞, թուրք դուն այստեղէն ելիր գնա, այս քաղաքները, այս լեռները, մարգագետինները, դաշտերը, անտառները միայն են, հինէն ի վեր անոնք մեր իրաւունքն են և պատմութիւնը մեր վկան է» ըսել կուզեն, հասկցա՞ք և րեսփոխան պէյ։*

Գարա Քեմալ.— *Անկցին այդ*

կեավուրները...

Ալա օղլու Ահմէտ.— *Վանի դէպքերու մանրամասնութեանց մասին քիչ մը տեղեկութիւն կուտա՞ք։—*

Թալաաթ.— *Հայ հայ, Ռուսիայէն եկող ։ էթէներու հետ միանալու գացող Իշխան անուն հայ չէթէյապետ մը. ճամբան մաքրուած է Ճէվտէթ պէյի կարգադրութեամբ. երեսփոխան Վռամեանն ալ, որ Դաշնակներու Վանի կազմակերպութեան հոգին էր և միևնոյն ժամանակ լաւ մտաւորական մը, Ճէվտէթ պէյ յաջողած է մաքրել տալ, բայց Մանուկեան Արամը ձերբակալել կարելի չէ եղած, և ահա այդ դաւաճանն է որ ամբողջ Վանի հայութիւնը կազմակերպած, ապստամբութեան դրօշ պարզած և մեր եղբայր Ճէվտէթը փախուստի մատնած է։ Այժմ Վանը ամբողջութեամբ անոնց ձեռքն է. մեր բազմաթիւ մայրերը և քոյրերը պղծուած են։*

X.

Արտօնատէր՝

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ